

EFE

Desfilada militar durant la celebració del Dia de les Forces Armades, a Madrid. L'edició d'enguany, que se celebra a Barcelona, ha aixecat força polseguera.

Qui vol aquesta gent?

La desfilada de l'exèrcit espanyol pels carrers de Barcelona, prevista pel 27 de maig, ha provocat una àmplia i forta reacció. Associacions, sindicats, institucions i partits polítics catalans s'han ajuntat en diversos actes de protesta.

Ara fa 19 anys, el 31 de maig de 1981, després de l'intent de cop d'estat del 23-F i del mai aclarit assalt al Banc Central de la Plaça Catalunya, Barcelona celebrava la desfilada del Dia de les Forces Armades. Encara no es plantejava l'entrada a l'OTAN i el moviment pacifista pràcticament es limitava al Moviment d'Objecció de Consciència (MOC) o al Grup Antimi-

litarista de Barcelona (GAMBA).

L'objecció era considerada una posició marginal per unes esquerres que estaven convençudes que el servei militar obligatori era una conquesta democràtica de la revolució francesa, i la majoria d'organitzacions preconitzaven que els seus militants fessin la mili, bé per contrarestar el caire involucionista de l'exèrcit, bé per intentar-hi organitzar comitès de soldats. Els

col·lectius llibertaris sí que es definien clarament antimilitaristes, i en ateneus com el de Gràcia, s'organitzarà més d'una reunió per dissenyar estratègies de desercció i sabotatge a les casernes. Ara bé, a l'hora de la veritat tot allò quedà en no res i l'única alternativa del moviment anarquista fou la difusió de tècniques i estratagemes per simular malalties amb què ser declarat inútil.

A aquella desfilada de la Diagonal hi assistiren la totalitat de les forces polítiques parlamentàries. Calia donar un aire de normalitat i qualsevol crítica a l'exèrcit o a la corona podia ser motiu per tornar a sentir soroll de sabres. Convergents, socialistes, republicans i comunistes ocuparen el seu lloc a la tribuna de la Diagonal en una desfilada en què la Legió i la Guàrdia Civil foren les forces més aplaudides.

Jordi Pujol i Heribert Barrera, presidents del Govern i del Parlament, s'havien hagut d'empassar setmanes abans més d'una cerimònia com el relleu del capità general, on enmig de cares llargues, després d'escollar parlaments que exhortaven a mantenir-se vigilants i a complir les sagrades obligacions, tota la sala cridava forts "Viva Espana".

Perill, exèrcit! Malgrat tenir-ho tot en contra, aquells dies de 1981 el MOC i el GAMBA, juntament amb el Centre Internacional Escarré de Minories Ètniques i Nacionals (CIEMEN) i alguns ateneus llibertaris, van organitzar una sèrie de protestes. Es produïren nombroses detencions i alguns, com Juli Espí i Sílvia Saladrígues, ho van pagar amb vint dies de presó.

Barcelona s'omplí de cartells amb el lema de "Perill, exèrcit!" i a la mateixa hora que es feia la desfilada a la Diagonal, a la cruïlla de Passeig de Gràcia amb Gran Via s'encadenaven una vintena de persones que portaven cartells en blanc, mentre repartien fulls amb el text de la "Cançó sense nom" de Lluís Llach: "On vas amb les banderes i els avions i tot el cercle de canons que apunten el meu poble...". Una d'aquestes persones era l'ara sociòleg Carles Riera, que participava en el que seria la seva primera campanya política, un any abans que sorgís la Crida a la Solidaritat, de la qual acabaria essent un dels líders.

Riera, comparant la resposta a la desfilada de llavors amb la que hi ha ara, pensa que s'ha aconseguit un gran avenç: "demostrar l'aspecte antimilitarista de la societat

catalana, un aspecte secular a Catalunya, que amb més llibertat ha permès que es generalitzés el que vàrem dir l'any 1981". I és que el que ha sorprès alguns és l'amplitud i unitat de la reacció a la desfilada, que ha agrupat perspectives tan diferents com les Joventuts d'Unió, la Joventut Nacionalista de Catalunya i les mateixes Joventuts Socialistes, fins als col·lectius llibertaris, independentistes i *okupes*. Totes aquestes entitats han signat un manifest i han convocat una manifestació, una acampada i una festa pel mateix dia 27 a la Ciutadella.

Jordi Tolrà, del Moviment per la Pau, valora molt positivament que s'hagi aconseguit un acte festiu pel mateix 27. "No només hi

Lluís Maria Xirinacs, ha convocat a la plaça de Sant Jaume pel divendres 26 a les 8 de la tarda.

De fet, la desfilada ha estat com un regal enverinat que l'anterior ministre de Defensa espanyol, Eduardo Serra Reixach, ha deixat al nou ministre Federico Trillo, que ha fet veritables equilibris per intentar salvar una celebració enmig de la clara oposició d'una part important de les forces polítiques catalanes. Regal enverinat també per a polítics com Carles Campuzano, negociador amb Defensa de la fi de la mili, que ha anunciat que anirà a les manifestacions contra la desfilada i després, el dia 27, ocuparà el seu lloc a Montjuïc, a la tribuna que presidirà la parada militar, com a membre de la Co-

La desfilada ha estat com un regal enverinat que l'anterior ministre de Defensa, Eduardo Serra, ha deixat a Federico Trillo.

haurà una manifestació i accions com l'acampada, que poden comportar un cert compromís, sinó que oferim una proposta lúdica per a famílies i nens, un acte positiu per donar un contrapunt de civilitat". Com explica Joan Herrera, d'Iniciativa per Catalunya, s'ha aconseguit ajuntar grups que amb motiu dels conflictes de Bòsnia i Kosovo mantenien fortes discrepàncies.

Senyeres i llençols. La crida als ciutadans per tal que col·loquin llençols blancs i senyeres als balcons és una altra de les accions proposades per manifestar el rebuig a la celebració militar. Però hi haurà molts actes més de protesta, com la cadena humana que els membres de la campanya "Jo també em planto", impulsada per

Manifestació per la pau a Barcelona. La mobilització popular contra la desfilada militar del dia 27 ha aplegat diversos sectors de la societat catalana.

missió de Defensa del Congrés, de la qual en alguns moments ha arribat a ser vice-president. Campuzano va ser un dels que va intentar fa un mes i mig capgirar el Dia de les Forces Armades i convertir-lo en un simple acte de reconeixement a les missions de l'ONU en què participen tropes espanyoles. "Una desfilada com aquesta no té cap sentit—explica Campuzano—. O bé és una celebració d'una victòria o bé és un acte d'ostentació. I a la majoria de països democràtics ja no es fan desfilades d'aquesta mena."

A Catalunya també ha pesat molt en els motius del rebuig el sentiment nacionalista enfront d'un exèrcit nascut i hereu d'una guerra civil. "És veritat que Macià o Primeren militars—diu Campuzano—, però avui a Catalunya gairebé nin-

Soldats espanyols desfilant l'any 1981 per la Diagonal. Ja aleshores moltes persones van seguir la consigna de protestar contra la presència militar posant senyeres als balcons.

gú no va a les forces armades, gairebé tothom és objector i l'exèrcit és potser la institució més endarrerida en el procés d'acceptació de la realitat nacional i lingüística catalana".

"La desfilada no s'hauria de fer ni aquí ni enlloc", explica Jesús Maestro, d'Esquerra Republicana de Catalunya i regidor de Cooperació de l'Ajuntament de Barcelona. Maestro, que va defensar una operació militar de Nacions Unides a Kosovo, creu que el Dia de les Forces Armades és una mena "d'exaltació de la bandera espanyola i la unitat d'Espanya que nosaltres evidentment no compartim". I la manera com Defensa ha volgut canviar la desfilada anunciant la participació d'ONG encara ha indignat més les organitzacions que treballen per la pau.

Hi ha hagut un intent de Defensa de canviar la cara de les Forces Armades, explica Pere Ortega, de Justícia i Pau: "Evidentment que hi ha hagut una renovació dels caps de l'exèrcit, però ha estat per la jubilació per edat dels caps militars. A les acadèmies no s'han canviat els programes d'instrucció, i la Legió no és el millor exemple de cos per participar en suposades missions de pau darrere de les que es disfressen altres interessos".

Per Jordi Armadans, director de la Fundació per la Pau i portaveu de la "Plataforma unitària per la Pau, diguem NO a la desfilada",

els últims canvis fets en el contingut i el recorregut de la desfilada mostren la inquietud de Defensa, que ha volgut confondre les ONG i els exèrcits. "Ha estat, però, una estratègia equivocada, ja que cap ONG ha estat d'acord amb la desfilada", assegura Armadans.

Despertar antimilitarista. El rebuig a la desfilada ha provocat un despertar del moviment pacifista i, com diu Lluç Peláez, de l'Assemblea Antimilitarista, s'espera que quedi una xarxa de contactes i un nucli de gent i de col·lectius disposats a treballar en el futur. Peláez treu importància als qui opinen que fa dos mesos el moviment estava adormit: "Els moviments socials és difícil que tinguin una activitat sostinguda. El que han de tenir és capacitat de reacció i hem demostrat que la tenim". Un moviment que, sense gaire ressò mediàtic, porta a terme campanyes com l'objecció fiscal, la deserció a les casernes, contra la venda d'armes o contra la inversió en recerca militar.

Peláez també destaca la tasca d'investigació per la pau que fan certs grups o la mateixa Càtedra UNESCO sobre pau a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), amb investigadors com Vicenç Fisas o Raül Romeva. Precisament Romeva, que coneix a fons la situació dels Balcans i reconeix el valor de determinades accions humanitàries, creu que no es pot justificar la desfilada o un exèrcit de 180.000 homes com el que vol tenir Espanya amb l'excusa de les guerres "humanitàries". "Els exèrcits actuals —opina Romeva— s'han de reduir substancialment, en lloc de disminuir els requisits intel·lectuals d'admissió com fa ara Espanya. Aquests cosos militars superestats que intervindrien en missions de pau han de tenir doctrines totalment diferents, en què no hi tindrien lloc conceptes com el de protegir la unitat de l'estat."

En aquest sentit, per Jordi Armadans, el futur del moviment pacifista, ara que desapareix la mili, no és només l'objecció fiscal o la campanya contra els intents de

captació de futurs soldats que fa l'exèrcit a escoles i instituts, sinó també la lluita contra la participació de les universitats en la investigació militar. "Un 41% del que es gasta a l'estat espanyol en investigació i recerca, 209.000 milions de pessetes —diu Armadans— es destina a investigació militar, i treballam per comprometre les universitats a negar-se a participar-hi". L'altre camp d'acció del pacifisme ha de ser, segons Armadans, aconseguir que els instituts d'investigació sobre pau arribin a incidir en la política dels estats.

Fins el mateix dia 27 s'espera que tant l'Ajuntament de Barcelona com la Generalitat i el Ministeri de Defensa viuran uns dies de molta tensió. Defensa retreu a CiU d'haver donat ales als grups pacifistes i independentistes. I l'alcalde Clos se sent molt incòmode pel paper que han representat els seus socis d'ERC i IC, i fins i tot les Joventuts Socialistes, i té por que Barcelona doni una imatge d'hostilitat no només contra l'exèrcit, sinó també contra la corona. El trasllat de la desfilada a Montjuïc i la celebració després d'una recepció al Palauet Albéniz no ha estat precisament per les molèsties en el trànsit de la ciutat, com s'ha dit, sinó per controlar millor les protestes i evitar a la corona situacions compromeses. Control que ja fa dies que s'exerceix contra aquells qui encartellen la ciutat amb consignes i informació dels actes en contra de la desfilada.

I és que no és cap secret que la Delegació del Govern espanyol, la Conselleria d'Interior i el mateix Ajuntament viuen una forta preocupació no només per l'èxit que poden tenir les accions pacífiques de protesta, sinó per una possible repetició de situacions com les que es van viure el passat 12 d'octubre al barri de Sants. Els membres de la Plataforma contra la Desfilada, però, ja han deixat clar que la seua proposta és que es penguin llençols i que aquell diumenge la gent vagi a la festa de la Ciutadella a escoltar Llach, Maria del Mar Bonet, Sangtraït i Brams.

Xavier Rius-Sant